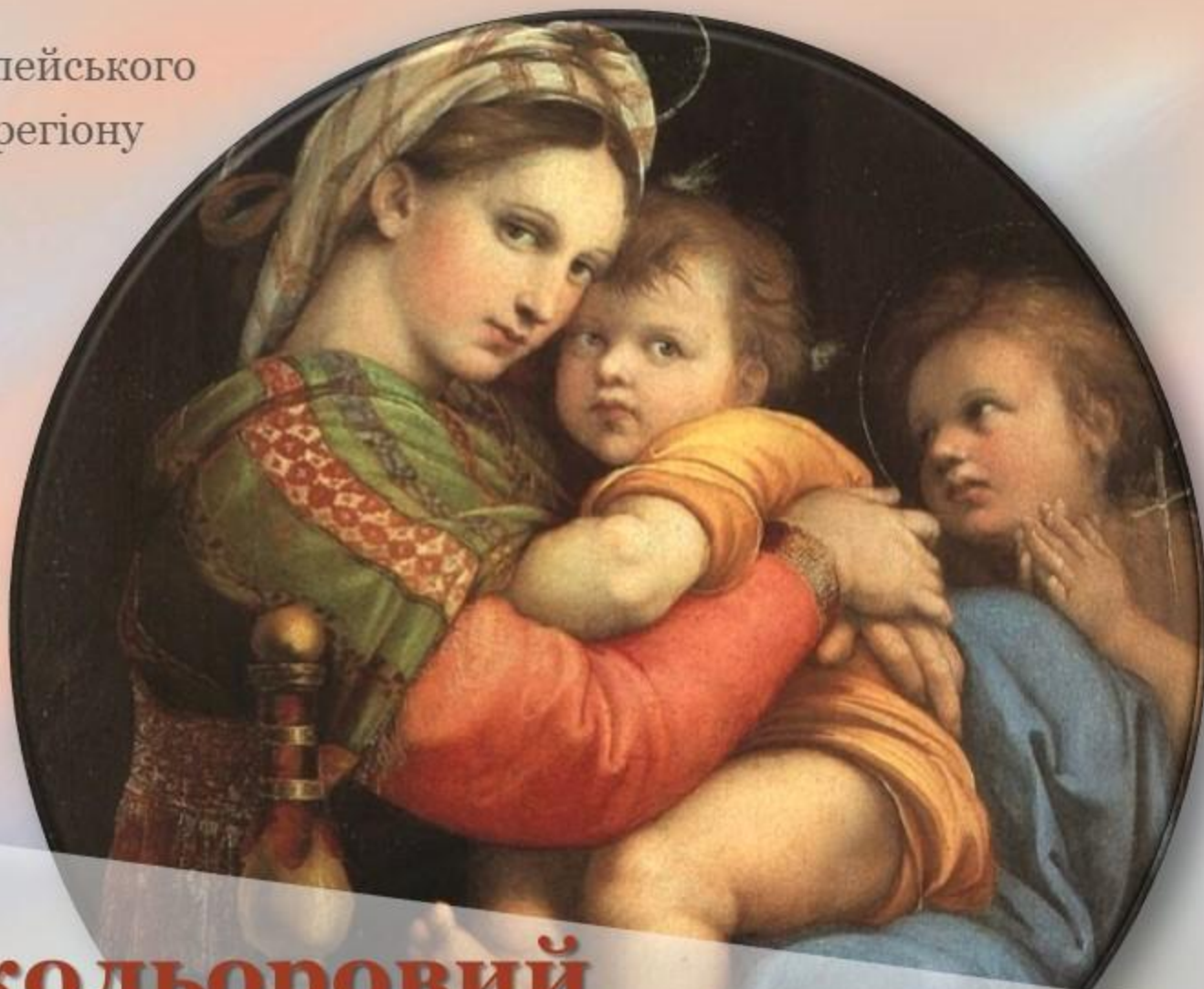

Мистецтво європейського
культурного регіону

11 клас
Урок 9

Різнокольоровий світ європейського живопису

Відродження - культурна доба між епохами середніх віків та Нового часу. Залежно від історичних умов конкретної європейської країни спостерігалися певні відмінності у виявленні ренесансних процесів

Renaissance

Тому загальний період Ренесансу простягається від останньої третини XIII до кінця XVI століття. В окремих країнах (наприклад, в Англії) Відродження тривало аж до початку XVII століття

Вплив на європейське мистецтво мала християнська церква, яка була основним замовником творів архітектури, скульптури, живопису, музики, театру

Мистецька скарбничка

Секуляризм (від лат. saecularis — світський) — зменшення ролі релігії в політичному, соціальному, культурному, особистому житті; принцип світськості

Культура Відродження стала поєднанням нового прочитання античності з новим прочитанням християнства

(звідси термін «**Відродження**»)

Митці оспівували досконалу особистість, фізична і духовна краса якої зливаються воєдино відповідно до вимог античної естетики. Філософія Ренесансу утверджувала **ідеал гармонійної особистості**, яка у своєму розвитку може піднятися до рівня богоподібної істоти. Цінність людини стала визначатися її особистими чеснотами, а не становищем у суспільстві

Епоха Відродження кардинально змінює художню картину світу, активізує інтерес до особистості, завдяки чому розквітає **жанр портрета**

Наслідуючи ідеали античності, живописці звертаються до міфічних сюжетів поряд із християнськими. Перехід до олійних фарб дає змогу досягти нових вершин у техніці станкового живопису. Ренесанс відкриває перспективу і світлотінь у малярстві

Джорджоне (можливо, портрет поета Антоніо Броккардо), 1510 р.

Епоха «титанів» подарувала світові загальноновизнаних геніїв: **Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті і Мікеланджело Буонарроті**

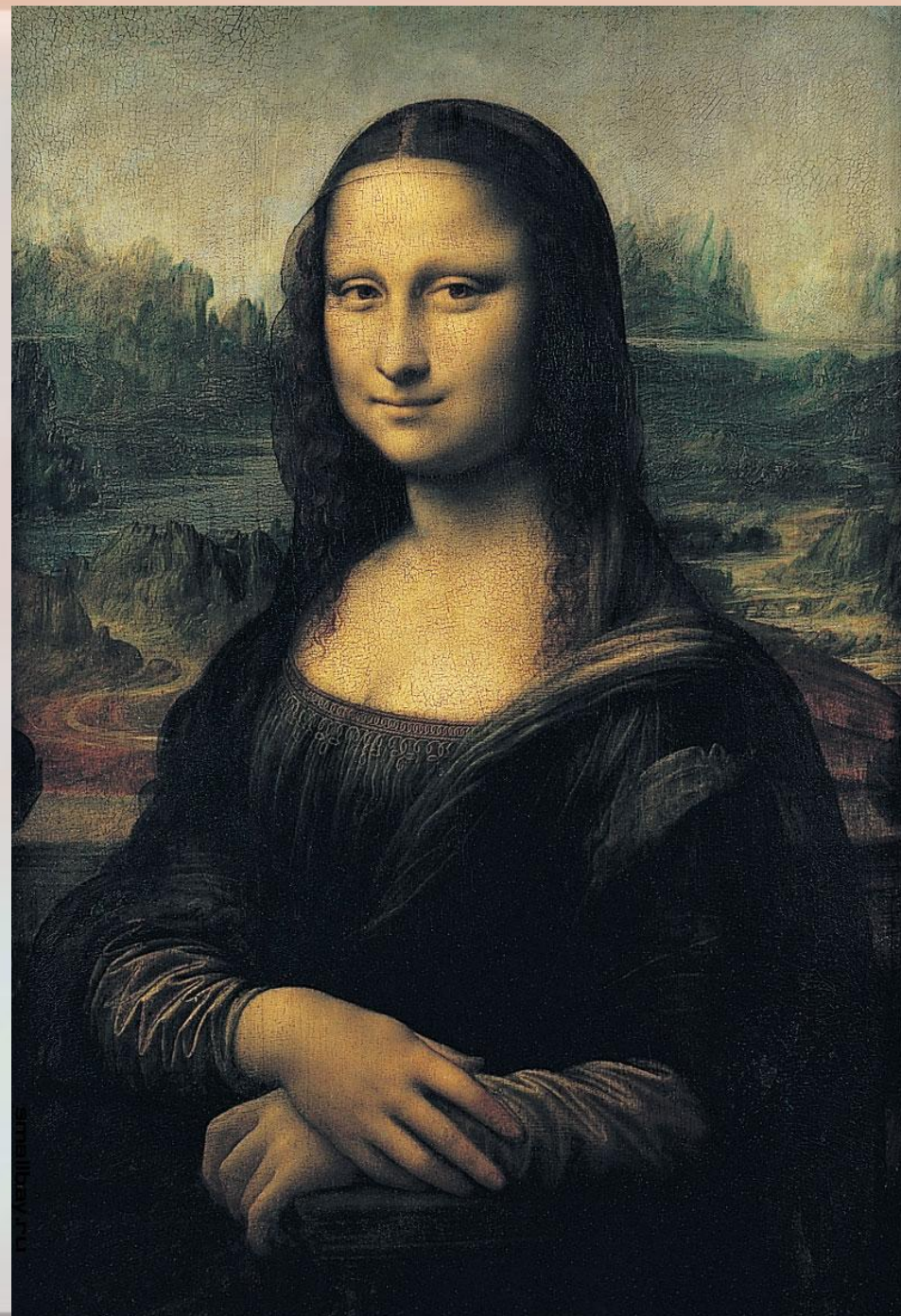
Леонардо да Вінчі

(1452—1519)

найзагадковіша постать в історії світової культури, який втілює ідеал універсальної людини: митця, вченого, винахідника. Відкриття майстра в царині живопису — правила повітряної перспективи

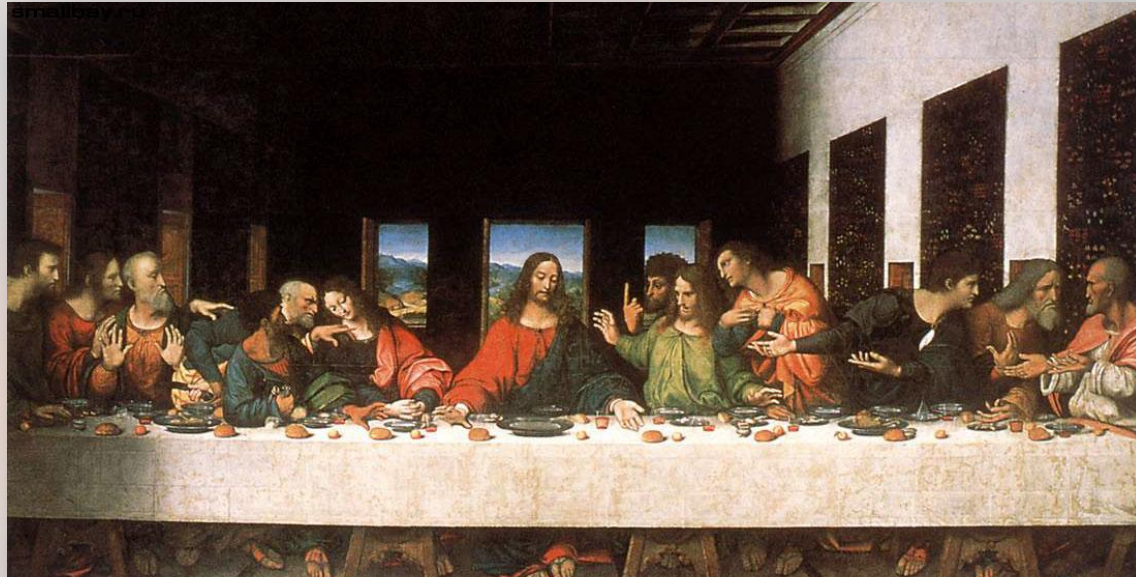
В одухотворених
мадоннах він
відтворив
величний образ
Марії

Портрет **Мони
Лізи** (Джоконди) з
ледь помітним
усміхом ніби
огорнутий легким
серпанком
(леонардівське
«сфумато»)

Найвище досягнення **Леонардо да Вінчі** — **фреска «Тайна вечеря»** (1495—1497) у трапезній міланського монастиря Санта Марія делле Граціє

Розпис став віхою не лише в історії італійського Ренесансу. Він змінив напрям розвитку європейського живопису загалом завдяки відкриттю законів прямої перспективи, відтворення глибини простору.

Доля шедевра Леонардо трагічна: виявилося, що фреска псується і потребує реставрації.

Інформаційна хвилинка!

Інший «титан» епохи
Відродження -
Рафаель Санті

(1483—1520)

досяг неперевершеної
майстерності у
відтворенні як
внутрішньої гармонії
особистості в портретах,
так і сенсу життя у
складних філософських
композиціях («Афінська
школа»)

Художник, шукаючи гармонію краси та жіночності, створив велику кількість мадонн (не менше 15 творів). Саме вони принесли йому всесвітню славу разом із фресками у Ватиканському палаці.

*Рафаель Санти.
Мадонна в кріслі*

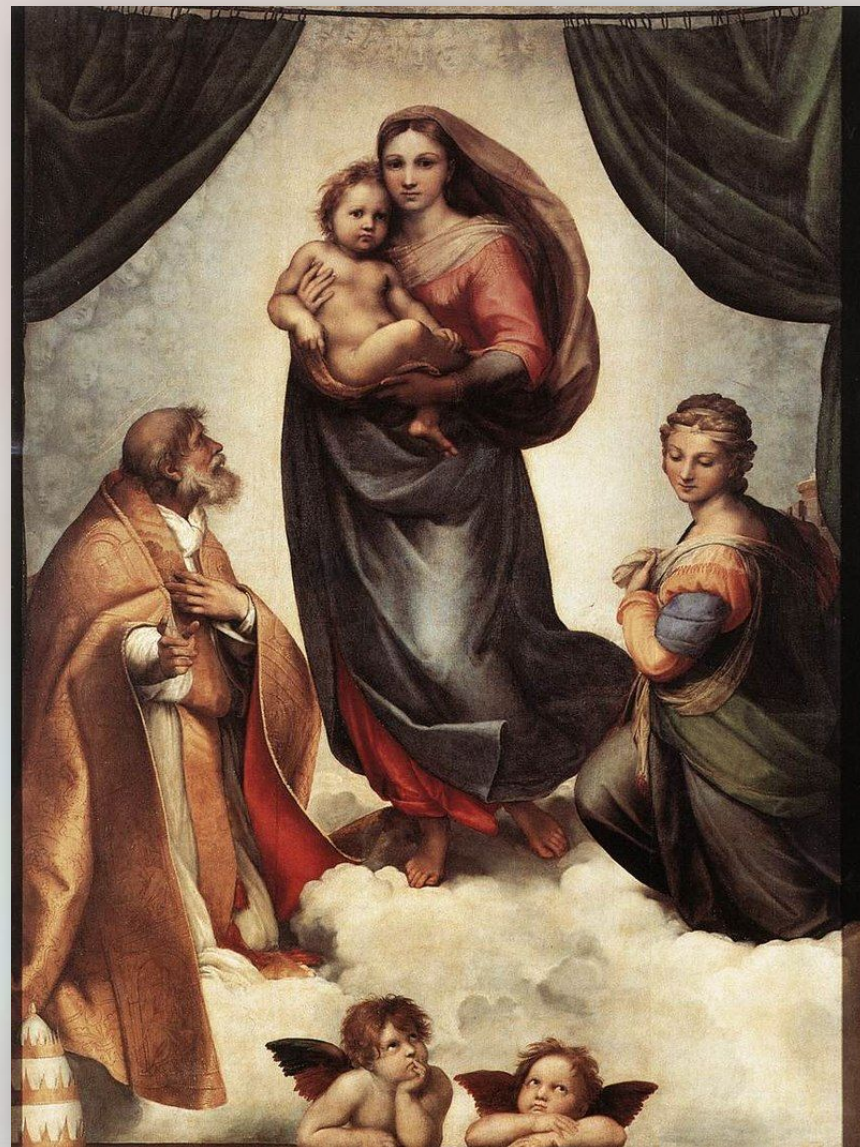
*Рафаель Санти.
Фреска «Афінська
школа»*

Від юнацької ліричної «Мадонни Конестабіле» через неперевершені за ніжністю образи мадонн ішов митець до своєї творчої вершини — «Сікстинської Мадонни»

Цей шедевр Рафаель створив на замовлення церкви Святого Сікста в місті П'яченца. Вона написана без ескізу, такою, якою наснилася художнику

Мікеланджело Буонарроті (1475 – 1564)

був не лише
художником, а й
архітектором, поетом,
мислителем. Кожен
шедевр митця —
ідеальний за формою
та глибокий за
змістом — ніби
синтезує всі його
таланти

**Тондо
«Мадонна Доні»**
вражає цілісністю
композиції і
рельєфною
виразністю фігур,
коли картина
сприймається, як
скульптура з
мармуру

Наприкінці XV століття ідеї Відродження поширилися і яскраво «вибухнули» у країнах Північної Європи, отримавши назву **«Північне Відродження»**.

Використання терміна «відродження» щодо мистецтва цих країн досить умовне, оскільки його формування спиралося не так на відроджену античну спадщину, як на ідеї релігійного оновлення

*Альбрехт Дюрер.
Втеча Лота з дочками із
Содома*

Ян ван Ейк. Портрет дружини Маргарет

Коли мова заходить про живопис так званого Північного Відродження, про мистецтво Нідерландів XVII ст., згадують «малих» і «великих» голландців. До «малих» зараховували художників, які писали картини невеликого розміру, переважно пейзажного та побутового жанрів

До найвідоміших «малих» голландців належали **Ян ван Ейк, Ієронім Босх, Пітер Брейгель (старший), Ян Вермер, Франс Халс, Пітер Клас** та інші, до «великих» — **Пітер Пауль Рубенс і Рембрандт ван Рейн**

Через історичні події Нідерланди було поділено на Голландію та Фландрію, а мистецтво — на дві школи — голландську і фламандську. Представники першої зображали переважно повсякдення, тому тут набули популярності прості за композицією натюрморти і скромні камерні портрети

Фламандці зверталися насамперед до релігійного та міфологічного жанрів, парадного портрета, а натюрморт прагнули перетворити на гімн багатству

Центральною фігурою фламандського мистецтва став

Пітер Пауль Рубенс
(1577—1640)

*Пітер Пауль Рубенс.
Автопортрет з Ізабеллою
Брант*

*Пітер Пауль Рубенс.
Полювання на левів*

Універсальність таланту підносить його творчість на один щабель із найвидатнішими майстрами Відродження.

Проте стиль митця, насичений театральним пафосом, контрастами світла і тіні, бурхливим рухом, пізніше визначили як **бароко**

Художній стиль бароко підняв образотворчість Відродження на нові висоти, підкреслюючи у своїх пошуках красу деталей, руху, драматизм сюжету

Багато барочних митців служили королям і вельможам, і, мабуть, тому наголос цього стилю сконцентровано на величі, помпі та пишноті

П'єтро да Кортоне. Папа Урбан Восьмий. Музей Капітоліні, Рим 1627

Вершиною досягнень
голландської школи є
творчість

Рембрандта Харменса ван Рейна

(1606—1669),

просякнута реалістичним
світосприйманням і
психологічною глибиною
образів. **Рембрандт** —
неперевершений майстер
композиції та світлотіньового
моделювання. На його
картинах фарби ніби світяться
зсередини, хоча загалом
колорит приглушений

У цей найщасливіший період свого життя Рембрандт малює багато автопортретів і портретів дружини. Художник зображує її в різних міфічних образах, у фантастичних костюмах

Рембрандт. «Нічна варта»

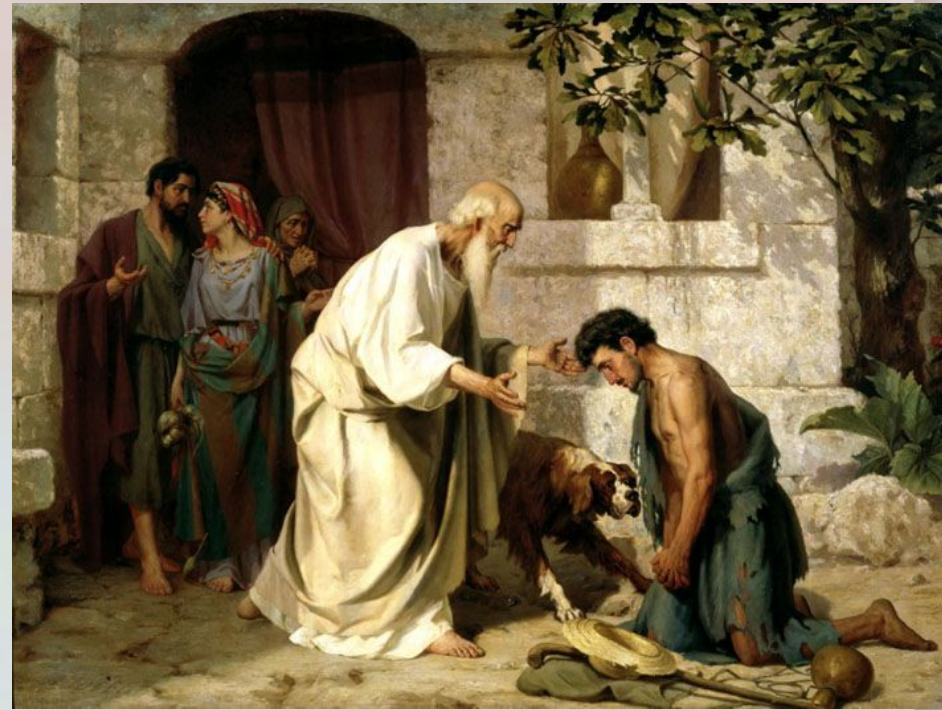
Митець створював і багатофігурні композиції

Пам'ятник Рембрандту та героям його картини «Нічна варта», Амстердам, Нідерланди

Портрети Рембрандта — це біографії, які не лише правдиво передають зовнішні риси людини, а й дають змогу проникнути в її душевний стан, внутрішні переживання, думки

Картины Рембрандта 4

Домашнє завдання

- ❖ Поцікавтеся, в яких музеях світу зберігаються полотна «титанів» Відродження.

